Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Judecător Holevițcaia Liudmila)
Dosarul nr. 3a-2396/25
2-22057998-02-3a-21072025

D E C I Z I E

25 noiembrie 2025 municipiul Chişinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Preşedintelui completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorilor Bostan Angela și Ghedrovici Nicolae
Grefier Mitcov Sofia

examinând, în ședință publică, cererea de apel depusă de avocatul Bondarenco Andrei, în interesele S.R.L. „Litel-Star" împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 martie 2025, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ depusă de S.R.L. „Litel-Star" împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, terți Namolovan Victor și S.R.L. „Bosmoimpex" cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile,

A C O N S T A T A T :

Obiectul și temeiurile acțiunii deduse judecății:

La 21 aprilie 2022, S.R.L. „Litel-Star" a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, terți Namolovan Victor și S.R.L. „Bosmoimpex", solicitând anularea răspunsului nr.485 din 29 martie 2022 emis de Inspectoratul de Stat al Muncii pe marginea cererii prealabile și anularea procesului - verbal nr.ISM-2022-PV-62020 din 18 ianuarie 2022 privind cercetarea accidentului de muncă, în partea datelor reținute față de S.R.L. „Litel-Star" la pct.8, pct.9.2. și pct. 9.3.

În motivarea acțiunii, partea reclamantă a indicat că la 18 ianuarie 2022 de către inspectorul de muncă Boblic Viorel a fost întocmit procesul-verbal privind cercetarea accidentului de muncă; gravitatea: incapacitatea temporară de muncă nr.ISM-2022-PV-62020, care a încadrat presupusa faptă a agentului economic S.R.L. „Litel-Star", administrator Ursu Andrei în prevederile: - pct.8 din Hotărârea

Guvernului nr.506 din 5 iulie 2017 pentru aprobarea cerințelor minime de securitate privind exploatarea ascensoarelor; - cerințele minime de securitate privind exploatarea ascensoarelor, aprobate prin HG nr.506 din 5 iulie 2017 (pct.8; pct.11; pct.12; pct.15; pct.16; pct.20; pct. 30; pct. 33; pct.112; pct.115; pct. 120, inclusiv pct.219 și altele); - pct.2.1. și 2.3. din Anexa I la Reglementarea tehnică privind ascensoarele și componentele de siguranță pentru ascensoare „Cerințe esențiale de sănătate și siguranță" a Hotărârii Guvernului nr.8 din 20 ianuarie 2016 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice privind ascensoarele și componentele de siguranță pentru ascensoare.

Partea reclamantă a indicat că procesul-verbal nr.ISM-2022-PV-62020 din 18 ianuarie 2022 este pasibil de a fi anulat în conformitate cu art.206 alin.(1) lit. a) din Codul administrativ, deoarece în conținutul procesului-verbal privind cercetarea accidentului de muncă, inspectorul de muncă Boblic Viorel a efectuat o analiză superficială a circumstanțelor de drept și de fapt bazată pe presupuneri, în lipsa unui material probatoriu care ar confirma sau infirma anumite circumstanțe.

Partea reclamantă a susținut că în descrierea detaliată a locului și a circumstanțelor în care s-a produs accidentul, inspectorul de muncă a menționat că în timpul cercetării accidentului la fața locului și din analiza actelor prezentate s-a stabilit că ascensorul, în puțul căruia a căzut Namolovan Victor, este instalat în imobilul nelocativ, amplasat pe strada Sarmizegetusa, 26, ce aparține S.R.L. „Litel Star", fără a demonstra prin careva acte că proprietar al bunului imobil nelocativ, amplasat pe strada Sarmizegetusa, 26 și al ascensorului instalat în interiorul acestuia ar aparține cu drept de proprietate S.R.L. „Litel Star".

Partea reclamantă a precizat că agentul constatator a constatat că a fost încheiat contractul de locațiune nr.03-10/21 din 1 octombrie 2021, între S.R.L. „Litel Star", în calitate de locator și S.R.L. „Bosmoimpex", în calitate de locatar. Prin acest contract locatorul S.R.L. „Litel Star" a asigurat locatarul S.R.L. „Bosmoimpex" posesia și folosința temporară a suprafețelor cu mărimea totală de 487 metri pătrați, amplasate în spațiul imobiliar nelocativ pe adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 26, suprafețe unde se produce mobilă de către S.R.L. „Bosmoimpex".

Partea reclamantă a subliniat că conform alin. II pct.2.4.4 din contractul de locațiune nr.03-10/21 din 1 octombrie 2021, locatarul se obligă ca în cadrul activității desfășurate pe suprafețele comerciale, în încăperile și/sau spațiile obținute în posesie și folosință temporară în temeiul prezentului contract de locațiune în conformitate cu prezentul contract să: dispună de o persoană competentă, responsabilă pentru respectarea regulilor securității anti incendiare, securității electrice și regulilor sanitare-epidemiologice, securității de lucru etc; care să ducă evidența instruirii; să primească măsurile respective conform cerințelor în acest sens; să ceară și să instruiască conform cerințelor respective de la salariații și clienții săi, să asigure respectarea necondiționată de către ei a regulilor securității anti incendiare, securității electrice și regulilor sanitare-epidemiologice, securității de

lucru etc. Să asigure cu materiale, inventar/instrumente în acest sens și să primească imediat toate măsurile de curmare și înlăturare a încălcărilor și neregulilor. Să monitorizeze permanent și să primească măsuri respective de profilactică, să informeze locatorul despre nereguli în acest sens.

Partea reclamantă a indicat că la momentul producerii accidentului din 23 decembrie 2021, obligațiile ce țin de exploatarea, punerea în folosință a ascensorului de mărfuri, precum și asigurarea securității și sănătății în muncă revin în sarcina S.R.L. „Bosmoimpex", precum și a consecințelor nerespectării cerințelor minime pentru exploatarea ascensoarelor aprobate prin HG nr.506 din 5 iulie 2017.

Partea reclamantă a comunicat că Agenția pentru Supraveghere Tehnică în anul 2015 a efectuat un control de stat privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase pe adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 26, unde la acel moment proprietar era S.R.L. „Magic Cons", care s-a finalizat cu întocmirea unui act de constatare prin care s-a constatat că ascensoarele nu funcționează. Însă din nou agentul constatator constată anumite fapte bazate pe presupuneri și anume că în 2016 a fost schimbat alt proprietar al bunului imobil, adică de la S.R.L. „Magic Cons" a trecut spre S.R.L. „Litel Star". Însă Agenția pentru Supraveghere Tehnică a informat reclamantul că până la moment nu a parvenit către agenție nici o notificare despre transmiterea ascensoarelor altui proprietar (deținător), ceea ce denotă încă odată faptul că ascensorul de mărfuri amplasat în spațiul imobiliar nelocativ pe adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 26, suprafețe unde se produce mobilă de către S.R.L. „Bosmoimpex", nu se află în proprietatea S.R.L. „Litel Star".

Partea reclamantă a menționat că la 22 martie 2022 în adresa Inspectoratului de Stat al Muncii a fost expediată cererea prealabilă împotriva procesului-verbal nr.ISM-2022-PV-62020 din 18 ianuarie 2022. Drept urmare prin răspunsul nr.485 din 29 martie 2022 s-a indicat faptul că procesul-verbal a fost întocmit corect și nu este motiv pentru anularea acestuia, fapt cu care reclamantul nu este de acord.

În materie de drept, partea reclamantă și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art.20, 162 alin.(1)-(3), 189 alin.(1), 191 alin.(1), 206 alin.(1) lit. a), 209, 211, 212, 224 alin.(1) lit. a) din Codul administrativ.

Poziția pârâtului pe marginea acțiunii:

La 23 mai 2022, Inspectoratul de Stat al Muncii a depus referință, prin care și-a exprimat dezacordul cu acțiunea înaintată de S.R.L. „Litel Star" și a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată (f.d. 29-32).

Soluția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 martie 2025, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ depusă de S.R.L. „Litel-Star" împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, terți Namolovan Victor și S.R.L. „Bosmoimpex" cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile.

Calea de atac exercitată:

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 18 aprilie 2025, avocatul Bondarenco Andrei, în interesele S.R.L. „Litel-Star” a declarat apel, solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 martie 2025, cu pronunțarea unei noi decizii, prin care acțiunea în contencios administrativ să fie admisă.

La 8 august 2025, S.R.L. „Litel-Star” a prezentat instanței de apel motivarea apelului.

În motivarea cererii de apel, partea apelantă a indicat că consideră hotărârea primei instanțe ca fiind pasibilă de casare, cu rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acţiunea S.R.L. „Litel-Star”.

Partea apelantă a relevat că în procedura procurorului în Procuratura mun. Chişinău, oficiul Principal, în curs de examinare s-a aflat cauza penală în baza art. 183 alin. (1) din Codul penal, privind încălcarea de către o persoană ce gestionează o organizaţie comercială, a tehnicii securităţii şi altor reguli de protecţie a muncii, această încălcare provocând accidente cu oameni, în baza actului de învinuire din 25 iulie 2022, înaintat lui Ursu Andrei, în calitatea lui de administrator a S.R.L. „Litel-Star”.

Partea apelantă a explicat că potrivit actului de învinuire, se înţelege că Ursu Andrei, deţinând funcţia de administrator a S.R.L „Litel-Star”, fiind posesoarea şi gestionarea spaţiului ne locativ, amplasat în mun. Chişinău, str. Sarmizegetusa 26, o suprafaţă din acest spaţiu fiind dat în locaţiune către S.R.L. „Bosmoimpex” - pretins nu a înregistrat ascensorul la organul de control şi supraveghere tehnică de stat, a admis punerea acestuia în folosinţă şi exploatare în stare defectă, în consecinţă la data de 23 decembrie 2021, aproximativ ora 16:00 min., Namolovan Victor, angajat în baza contractului de muncă nr. 05/2020 din 1 ianuarie 2020, în calitate de ambalator manual la S.R.L. „Bosmoimpex”, aflându-se în imobilul menţionat, intenţionând să folosească ascensorul de mărfuri, a deschis uşa şi a păşit în gol, căzând în puţul ascensorului, provocându-şi conform Raportului de expertiză judiciară la nr. 202202D0543 din 27 aprilie 2022 o vătămare corporală medie.

Partea apelantă a subliniat că în cadrul anchetei penale a fost stabilită existenţa relaţiilor de muncă dintre Namolovan Victor şi S.R.L. „Bosmoimpex”, în privinţa administratorului S.R.L. „Bosmoimpex”, Bolea Oleg a şi fost înaintată învinuirea în baza art. 183 alin. (1) din Codul penal, actul de învinuire fiind recunoscut de către administratorul S.R.L. „Bosmoimpex”, Bolea Oleg şi în ordinea prevederilor art. 107 din Codul de procedură civilă şi art. 1-2 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova la nr. 243 din 24 decembrie an. 2021 - a fost încetat procesul penal în privinţa administratorul S.R.L. „Bosmoimpex”, Bolea Oleg; în atare circumstanţe se înţelege că Ursu Andrei, deţinând funcţia de administrator a S.R.L. „Litel-Star”, nu a fost în relaţii de angajator-salariat cu Namolovan Victor, respectiv nu i-a dat careva indicaţii sau, consecinţele suferite de către Namolovan Victor, la data de 23

decembrie 2021, în incinta spaţiului ne locativ, amplasat în mun. Chişinău, str. Sarmizegetusa 26, dat în locaţiune către S.R.L. „Bosmoimpex” au avut loc în circumstanţe ce nu ţin de îndeplinirea sarcinii de muncă, în timpul de muncă, având legătură fie cu administratorul Ursu Andrei, fie cu societatea comercială S.R.L. „Litel-Star”.

Partea apelantă a relevat că potrivit ordonanţei din 21 septembrie 2023, s-a dispus scoaterea integrală de sub urmărirea penală a lui Ursu Andrei învinuit de comiterea infracţiunii prevăzute la art. 183 alin. (1) din Codul penal, din motiv că fapta nu întruneşte elementele infracţiunii, mai exact lipseşte latura obiectivă și s-a dispus clasarea procesului penal pe faptul accidentării lui Namolovan Victor, la locul de muncă, din motiv că fapta nu întruneşte elementele infracţiunii, circumstanţa care exclude urmărirea penală. Pentru a dispune astfel, procurorul a constatat şi concluzionat că se atestă că într-adevăr, între S.R.L. „Litel-Star” şi Namolovan Victor, nu existau raporturi de muncă, iar responsabilitatea asupra instruirii şi respectării tehnicii securităţii a igienei industriale sau a altor reguli de protecţie a muncii, îi revenea angajatorului S.R.L. „Bosmoimpex”. Or, încălcările admise de administratorul Ursu Andrei, constatate de către reprezentantul Inspectoratului de Stat al Muncii, nu ţin de tehnica securităţii în muncă, a igienei industriale sau a altor reguli de protecţie a muncii.

Partea apelantă a enunțat că constatările şi concluziile instanţei de fond sunt în contradicţie cu materialele dosarului judiciar şi dosarului administrativ, fiind ignorată şi ordonanţa din 21 septembrie 2023 a procurorului în Procuratura mun. Chişinău, oficiul Principal, determinând faptul că instanţa de fond a interpretat eronat circumstanţele cazului şi a aplicat eronat normele de drept material şi procedural, afectând legalitatea actului de justiţie, încălcând şi dreptul reclamantului la un proces echitabil garantat, aşa cum este enunţat la art. 6§1 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale.

Partea apelantă a susținut că instanţa de fond a ignorat critica reclamantului şi aspecte esenţiale ale litigiului, examinând pricina exclusiv reieşind din argumentele ale autorităţii publice pârâte, încălcând astfel şi principiul contradictorialităţii/egalităţii, pronunțând o hotărâre fără cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor.

În opinia părţii apelante instanţa de fond, examinând litigiul dedus judecăţii în procesul de interpretare a înscrisurilor-actelor/documentelor, a ignorat acte procesuale, precum ordonanţa din 21 septembrie 2023, procurorului în Procuratura mun. Chişinău, oficiul Principal, în contradicţie cu prevederile art. 467 alin. (1) din Codul de procedură penală, raportat şi prevederilor art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, precum şi a datelor din dosarul administrativ şi a legislaţiei, a admis erori de drept, determinând soluţionarea greşită a litigiului, precum şi la încălcarea dreptului apelantului/reclamantului la un proces echitabil.

Poziția intimatului și terților pe marginea apelului:

Respectând principiul contradictorialității, în conformitate cu prevederile art. 38, 216 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Codul administrativ, înaintea emiterii unei soluții, participanților la proces li s-a oferit posibilitatea de a-și expune punctul de vedere asupra apelului depus în prezenta cauză.

Cu toate acestea intimatul Inspectoratul de Stat al Muncii și terții Namolovan Victor și S.R.L. „Bosmoimpex", fiind înștiințați despre examinarea cererii de apel și posibilitatea expunerii pe marginea acesteia, nu au depus referință și nu și-au exprimat poziția în niciun fel.

Admisibilitatea apelului:

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la 21 iulie 2025, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD), cauza de contencios administrativ a fost redistribuită spre examinare în ordine de apel, în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Mîra Ghenadie

În conformitate cu prevederile art. 236 alin. (1) din Codul administrativ, „*instanţa de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului*".

Potrivit art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, „*apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanţei de apel*".

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost pronunțat public la 19 martie 2025, iar cererea de apel a fost depusă la 18 aprilie 2025. Astfel, Completul judiciar constată că apelul a fost declarat în termenul legal.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, „*motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată*".

În speță, hotărârea motivată a fost notificată părții apelante la 10 iulie 2025 (f.d. 112), iar motivarea apelului a fost depusă la 8 august 2025, respectiv cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Potrivit art. 233 alin. (2) din Codul administrativ, „*cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit*".

Completul judiciar a stabilit că cererea de apel, precum și motivarea acesteia, au fost semnate de către avocatul Bondarenco Andrei, care acționează în interesele S.R.L. „Litel-Star", în baza mandatului seria/nr. MA 1439546 din 6 iunie 2022 (f.d. 34).

Totodată, se constată că partea apelantă a prezentat dovada achitării taxei de timbru în sumă de 200 de lei, în conformitate cu prevederile art. 2 din Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023.

Astfel, în temeiul reglementărilor art. 232, 233, 236 și 241 din Codul administrativ, Completul specializat în materie de contencios administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a cererii de apel în cauză, motiv din care se purcede la examinarea apelului în fond.

Argumentele participanților la proces în cadrul judecării apelului:

În cadrul ședinței de judecată în fața instanței de apel, reprezentantul apelantului S.R.L. „Litel-Star", avocatul Bondarenco Andrei nu s-a prezentat.

În acest context, Completul judiciar reține că la 24 noiembrie 2025, avocatul Bondarenco Andrei a depus o cerere de amânare, motivând că la data și ora stabilită pentru examinarea prezentei cauze, participă în calitate de apărător al învinuitului în cadrul unei anchete penale.

Studiind cererea enunțată, prin prisma normelor de drept, Completul de judecată a conchis că această solicitare este neîntemeiată, motiv pentru care cererea depusă de către avocatul Bondarenco Andrei privind amânarea examinării cauzei în ordine de apel, a fost respinsă.

Potrivit art. 239 alin. (2) din Codul administrativ, „*participanții la proces se citează. În citație se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea participanților la proces nu împiedică instanța de apel să decidă în privința apelului*".

Completul judiciar relevă că, examinarea şi soluţionarea cererii de apel are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepţii: examinarea și soluționarea cererii de apel are loc în ședință publică, iar în cazuri de excepție stabilite de lege – în ședință închisă. Dacă participanții la proces convin de comun acord, examinarea și soluționarea cererii de apel are loc în procedură scrisă. Participanții la proces se citează. În citație se comunică locul, data și ora ședinței. ***Neprezentarea participanților la proces nu împiedică instanța de apel să decidă în privința apelului***.

Conform art. 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, „*neprezentarea în şedinţă de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. La solicitarea* ***întemeiată*** *a participantului la proces, instanţa poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia*".

În consecință, Completul judiciar a reținut că pentru a justifica amânarea examinării cauzei, participantul la proces urmează să invoce și să probeze existența unui motiv obiectiv care face imposibilă prezentarea reprezentantului în ședința de judecată.

În speță, deși avocatul Bondarenco Andrei a invocat faptul că participă în calitate de apărător al învinuitului în cadrul unei anchete penale, la cererea depusă nu au fost anexate dovezi care să confirme acest fapt, astfel încât instanța nu a putut constata caracterul întemeiat al cererii de amânare.

Prin urmare, Completul judiciar a apreciat că o asemenea solicitare nu poate fi acceptată, întrucât ar echivala cu o deturnare a scopului garanțiilor prevăzute de lege. Admiterea cererii ar conduce la tergiversarea nejustificată a examinării cauzei, în contradicție cu principiul celerității procesului civil și cu obligația instanței de a asigura soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

În consecință, Completul judiciar a decis continuarea examinării apelului în lipsa părții apelante, cu respectarea deplină a garanțiilor procesuale prevăzute de lege.

În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, intimatul Inspectoratul de Stat al Muncii și terții Namolovan Victor și S.R.L. „Bosmoimpex", nu s-au prezentat și nu a comunicat instanței de apel motivele neprezentării, citarea legală fiind îndeplinită. Astfel, Completul judiciar conducându-se de prevederile art. 239 alin. (2) din Codul administrativ, a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.

De altfel, examinarea cauzei în ordine de apel în lipsa participanților la proces, nu poate fi calificată ca o limitare a dreptului de apărare şi dreptului de acces la justiție, în condițiile când participanții la proces beneficiază de un ansamblu de pârghii legale întru realizarea drepturilor lor, iar prevederile art. 239 alin. (2) din Codul administrativ, indică expres că neprezentarea participanților la proces nu împiedică instanța de apel să decidă în privința apelului.

Aprecierea instanței de apel:

Subsumând punctul de vedere al participanților, normele procesuale și starea de fapt constatată în privința cererii de apel declarate de avocatul Bondarenco Andrei, în interesele S.R.L. „Litel-Star", Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că apelul este admisibil spre examinare, dar neîntemeiat, impunându-se soluția de respingere a cererii de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, „*examinând cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul*".

Potrivit art. 219 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, „*instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces*".

În acord cu prevederile art. 225 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, „*instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele*

legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege".

Conform jurisprudenței CtEDO instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară (*HirroBalani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În opinia Completului judiciar, prima instanţă a ţinut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre bazată pe materialul probator administrat și legislația în vigoare.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la 23 decembrie 2021, salariatul S.R.L. „Bosmoimpex", Namolovan Victor a suferit un accident care s-a produs în urma căderii ultimului în puțul unui ascensor de mărfuri, soldat cu fractura coastelor VI, VII, VIII, IX, X pe dreapta și fractura închisă a oaselor antebrațului pe dreapta cu deplasare.

În timpul cercetării accidentului la fața locului și din analiza actelor prezentate s-a stabilit că ascensorul, în puțul căruia a căzut Namolovan Victor, este instalat în imobilul nelocativ, amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Sarmisegetusa, 26, ce aparține S.R.L. „Litel-Star", administrator Ursu Andrei. Ascensorul este destinat transportului de mărfuri, care asigură ridicarea și coborârea diferitor greutăți dintre patru niveluri ai imobilului nelocativ, unde, în baza contractului de locațiune încheiat între S.R.L. „Litel-Star", în calitate de locator și S.R.L. „Bosmoimpex", în calitate de locatar, își desfășoară activitatea de producere, inclusiv S.R.L. „Bosmoimpex", salariat al căreia este Namolovan Victor.

La 18 ianuarie 2022, de către inspectorul de muncă Boblic Viorel, din cadul Inspectoratului de Stat al Muncii a fost întocmit procesului - verbal nr.ISM-2022-PV-62020 privind cercetarea accidentului de muncă (f.d. 10-13).

Potrivit pct. 8 al procesului – verbal enunțat „persoanele care au încălcat prevederile actelor legislative şi altor acte normative din domeniul muncii", s-a constatat că „*administratorul S.R.L. „Litel-Star", Ursu Andrei nu a înregistrat la organul de control şi supraveghere tehnică de stat ascensorul unde s-a produs accidentul de muncă la 23.12.2021, încălcând prevederilor pct.8 din Hotărârea Guvernului nr.506 din 05.07.2017 pentru aprobarea cerinţelor minime de securitate privind exploatarea ascensoarelor.*

Administratorul S.R.L. „Litel-Star", Ursu Andrei a admis punerea în folosință, utilizare şi exploatarea ascensorului de mărfuri menționat, neînregistrat la Organul de control şi supraveghere tehnnică de stat şi în stare defectă (funcţionarea necorespunzătoare a dispozitivelor de zăvorire ale uşilor de palier), încălcând cerinţele minime de securitate privind exploatarea ascensoarelor, aprobate prin HG nr.506 din 05.07.2017 (pct.8; pct.11; pct.12; pct.15; pct.16; pct.20; pct.30; pct. 33; pct.112; pct.115; pct.120, inclusiv pct.219 şi altele).

Administratorul S.R.L. „Litel-Star", Ursu Andrei a încălcat prevederile pct.2.1. şi 2.3. din Anexa I la Reglementarea tehnică privind ascensoarele și componentele de siguranță pentru ascensoare „cerinţe esenţiale de sănătate și siguranță" a hotărârii Guvernului nr. 8 din 20 ianuarie 2016 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice privind ascensoarele și componentele de siguranță pentru ascensoare, care indică că ascensorul trebuie proiectat şi construit astfel încât spațiul în care se deplasează cabina să fie inaccesibil, cu excepția întreţinerii sau în situații de urgență. Utilizarea normală a ascensorului trebuie să fie blocată înainte ca o persoană să aibă acces la spațiul respectiv, totodată nivelurile de intrare şi de ieşire din cabină trebuie echipate cu uşi de palier cu o rezistență mecanică adecvată condițiilor de utilizare preconizate. Un dispozitiv de blocare trebuie să împiedice, în cursul funcționării normale: a) pornirea cabinei, indiferent dacă este comandată sau nu, dacă nu sunt închise și blocate toate uşile de palier; b) deschiderea unei uşi de palier când cabina se află încă în mişcare şi în afara unui palier prevăzut în acest sens. Aceste măsuri erau obligatorii şi necesare pentru a nu supune riscului persoanele din afara cabinei ascensorului, cum s-a întâmplat în cazul lui Namolovan Victor.

Administratorul S.R.L. „Bosmoimpex", Bolea Oleg n-a luat măsuri corespunzătoare pentru ca în zonele de risc grav şi specific să poată avea acces numai salariaţi care au primit instrucţiuni adecvate privind securitatea şi sănătatea în muncă, încălcând prin aceasta art.10 alin.(4) lit. e) din Legea securității și sănătății în muncă nr.186 din 10.07.2008.

Administratorul S.R.L. „Bosmoimpex", Bolea Oleg n-a întreprins măsuri necesare pentru limitarea accesului persoanelor în zonele de risc grav şi specific,

încălcând pct.53 din cerinţele minime de securitate şi sănătate la locul de muncă aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.353 din 5 mai 2010.

Totodată, potrivit pct. 9 al procesului – verbal „măsuri de lichidare a cauzelor de producere a accidentului și de prevenire a unor eventuale evenimente similare”, s-a prevăzut:

Nr. d/o	*Denumirea măsurii*	*Termen de realizare*	*Responsabil de realizare*	*Note*
1.	*Să fie adus la cunoştinţa angajaţilor întreprinderii despre producerea accidentului produs la 03.09.2021 şi consecinţele acestuia*	*Imediat după cercetare*	*Administratorul S.R.L. „Bosmoimpex”*	
2.	*Să fie sistată folosirea şi exploatarea ascensorului până la înlăturarea tuturor defectelor ascensorului*	*Imediat după cercetare*	*Administratorul S.R.L. „Litel-Star”*	
3.	*Ascensorul trebuie obligatoriu să fie înregistrat (reînregistrat) la organul de control și supraveghere tehnică de stat*	*Imediat după cercetare*	*Administratorul S.R.L. „Litel-Star”*	
4.	*Să fie efectuată suplimentar instruirea în domeniul securității și sănătății în muncă pentru toți angajații întreprinderii.*	*Imediat după cercetare*	*Administratorul S.R.L. „Bosmoimpex”*	

Din materialele cauzei se atestă și faptul că, prin scrisoarea nr. 51 din 19 ianuarie 2022, Inspecția Teritorială de Muncă Chișinău a solicitat administratorului S.R.L. „Litel-Star”, Ursu Andrei, prezentarea documentației și informațiilor relevante în vederea cercetării accidentului de muncă produs la 23 decembrie 2021, inclusiv acte ce confirmă dreptul de proprietate asupra imobilului, documentația de proiect, actele privind înregistrarea, evidența și verificarea tehnică a ascensorului de marfă, precum și alte înscrisuri referitoare la exploatarea și funcționarea acestuia (f.d.a. 40 - 41).

Prin nota informativă nr. 106 din 25 ianuarie 2022, S.R.L. „Litel-Star” a comunicat că a luat cunoștință de solicitarea autorității și a remis documentele deținute, necesare examinării cazului, indicând totodată că, în temeiul contractului de locațiune încheiat cu S.R.L. „Bosmoimpex”, bunul imobil și utilajele aferente, inclusiv ascensorul de marfă, se aflau în posesia și folosința temporară a locatarului, căruia îi revenea obligația asigurării exploatării, întreținerii și respectării normelor de securitate în muncă (f.d.a. 42 – 52).

De asemenea, prin scrisoarea nr. 45 din 18 ianuarie 2022, Inspectoratul de Stat al Muncii a solicitat Agenției pentru Supraveghere Tehnică informații dacă ascensorul de marfă (cu sarcina nominală de 3200 kg), instalat pe adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 26 (sau 26A), a fost înregistrat sau reînregistrat la organul de control și supraveghere tehnică de stat, când a fost supus ultimei verificări tehnice, precum și sistarea exploatării acestuia, în contextul neconformității cu cerințele minime de securitate (f.d.a. 33).

Prin răspunsul cu nr. de intrare 196 din 4 februarie 2022, Agenția pentru Supraveghere Tehnică a indicat că, potrivit informațiilor din registrul provizoriu al Direcției Instalații sub Presiune, Mecanisme de Ridicat și Cazane, la adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 26, sunt instalate patru ascensoare.

Totodată, s-a menționat că în anul 2015 a fost planificat un control de stat privind securitatea industrială la obiectul industrial periculos de pe adresa indicată, la S.C. „Magic Cons" S.R.L., finalizat cu întocmirea actului de constatare nr. 28.03.04/169 din 22.09.2015, prin care s-a stabilit că ascensoarele nu funcționează.

Prin urmare, agentul economic a fost atenționat că, pentru repunerea în funcțiune a ascensoarelor, este necesară executarea cerințelor art. 10 al Legii nr. 116 din 18.05.2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase.

De asemenea, Agenția pentru Supraveghere Tehnică a indicat că, în vederea evaluării condițiilor de exploatare a obiectului industrial periculos, a solicitat gestionarului asigurarea respectării prevederilor art. 4 alin. (1^1) al Legii nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, fără efectuarea unei vizite la fața locului, fiind înaintată către S.C. „Magic Cons" S.R.L. solicitarea de prezentare a pachetului de documente confirmative privind întreținerea obiectului industrial periculos într-o stare bună de funcționare și exploatare inofensivă, care să asigure organizarea unui regim special de deservire, reparare și supraveghere tehnică.

Totodată, s-a indicat că, la Agenția pentru Supraveghere Tehnică nu a parvenit nicio notificare privind transmiterea ascensoarelor către un alt proprietar (deținător).

La 24 martie 2022, procesul - verbal nr.ISM-2022-PV-62020 din 18 ianuarie 2022 privind cercetarea accidentului de muncă, a fost contestat de către S.R.L. „Litel-Star" cu cerere prealabilă, fiind solicitată anularea procesului-verbal (f.d. 14-16).

Prin răspunsul nr.485 din 29 martie 2022, Inspectoratul de Stat al Muncii a respins cererea prealabilă (f.d. 20).

Nefiind de acord, la 21 aprilie 2022, S.R.L. „Litel-Star" a depus prezenta acțiune în contencios administrativ

Prima instanță, fiind învestită cu judecarea prezentei cauze, a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu

prevederile art. 225 din Codul administrativ, art. 239 - 241 din Codul de procedură civilă, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or, instanţa de fond, corect a elucidat şi constatat circumstanţele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ:

Potrivit art. 3 din Codul administrativ, „*scopul legislaţiei administrative Legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept*".

Conform art. 5 din Codul administrativ, „*activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea*".

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, „*dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod*".

În accepţiunea art. 39 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente*".

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere*".

Conform art. 206 alin.(1) lit. a) din Codul administrativ, „*o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare)*".

Din punct de vedere a felului acțiunii în contencios administrativ, Completul de judecată apreciază acțiunea înaintată de S.R.L. „Litel – Star" drept o acțiune în contestare, or, reclamantul conform prevederilor art. 206 alin. (1) lit. a) și 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ urmăresc anularea procesului - verbal nr. ISM-2022-PV-62020 din 18 ianuarie 2022 privind cercetarea accidentului de muncă, în partea datelor reținute față de S.R.L. „Litel-Star" la pct.8, pct.9.2. și 9.3. precum și anularea

răspunsului nr.485 din 29 martie 2022 emis de Inspectoratul de Stat al Muncii pe marginea cererii prealabile.

În conformitate cu art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, „*instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs*”.

Conform art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, „*cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ*”.

În acord cu prevederile art. 196 alin. (1) din Codul administrativ, „*acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel*”.

Astfel, ținând cont de obiectul acțiunii și având în vedere prevederile art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, ulterior Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, or, obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin. (2) și (3) art.191 din Codul administrativ.

Prin urmare, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale materiale și teritoriale.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, „*actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public*”.

Articolul 11 alin. (1) din Codul administrativ, prescrie că, „*actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel*”.

La caz, instanța de apel atestă că actele administrative individuale, identificate prin procesul - verbal nr.ISM-2022-PV-62020 din 18 ianuarie 2022 privind cercetarea accidentului de muncă, în partea datelor reținute față de S.R.L. „Litel-Star” la pct.8, pct.9.2. și 9.3. precum și răspunsul nr.485 din 29 martie 2022 emis de Inspectoratul de Stat al Muncii pe marginea cererii prealabile, reprezintă acte administrative defavorabile reclamantului, or, prin conținutul acestora sunt reținute constatări și concluzii ce impută S.R.L. „Litel-Star” pretinse încălcări ale normelor de securitate privind exploatarea ascensoarelor.

Conform art. 53 alin.(1) din Constituție, „*persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr- un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei*”.

În conformitate cu art. 17 din Codul administrativ, „*drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă*”.

În accepţiunea art. 39 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*controlul judecătoresc al activității administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente*”.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere*”.

Completul judiciar reține că, unul dintre elementele definitorii ale acțiunii în contencios administrativ, este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative. Or, reclamantul care înaintează acțiunea trebuie să urmărească și să justifice procesual, pentru testul de admisibilitate, revendicarea unui drept subiectiv propriu căruia i se aduce atingere prin activitatea administrativă contestată.

Din circumstanțele expuse de reclamant în acțiunea de contencios administrativ este evidentă revendicarea încălcării drepturilor sale prin activitate administrativă conform art. 20, 39 și 189 alin. (1) din Codul administrativ.

Totodată, în speță, se reține că prin acțiunea depusă, reclamantul S.R.L. „Litel - Star” a revendicat apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ, și anume, dreptul de a nu fi supus unor ingerințe nejustificate din partea autorităților publice precum și a unor constatări și concluzii neîntemeiate ale autorității publice, susceptibile să-i afecteze situația juridică, imaginea și interesele patrimoniale. Corespunzător, condiția revendicării unui drept legitim și în conformitate cu art. 39 din Codul administrativ este întrunită.

În conformitate cu art. 19 din Codul administrativ, „*cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative*”.

Potrivit art. 162 din Codul administrativ, „*procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă. Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual*”.

Articolul 208 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, prescrie că, „*(1) Până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege. (2) Dacă autoritatea publică competentă decide cu privire la cererea prealabilă, deşi termenul pentru depunerea cererii prealabile nu a fost respectat, acțiunea în contenciosul administrativ este oricum admisibilă. Această prevedere nu se aplică în cazul în care printr-un act administrativ individual este favorizat un terț*”.

În conformitate cu pct. 38[1] al Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 22.12.2005, „*procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă se contestă în conformitate cu legislația*”.

Potrivit art. 11 alin. (3) al Legii nr. 140 din 10.05.2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, „*măsurile luate de inspectorul de muncă pot fi contestate în modul stabilit de legislație*”.

În speță, Completul judiciar reține că, anterior sesizării instanței de contencios administrativ cu prezenta acțiune, la 24 martie 2022, procesul - verbal nr. ISM-2022-PV-62020 din 18 ianuarie 2022 privind cercetarea accidentului de muncă, a fost contestat cu cerere prealabilă (f.d. 14-16).

Prin răspunsul nr.485 din 29 martie 2022, Inspectoratul de Stat al Muncii a respins cererea prealabilă (f.d. 20).

În acelaşi timp, art. 209 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, stipulează că „*acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia*”.

Nefiind de acord cu răspunsul nr.485 din 29 martie 2022 a Inspectoratului de Stat al Muncii, la 21 aprilie 2022, reclamantul S.R.L. „Litel – Star” a depus prezenta acțiune în instanța de judecată.

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, reclamantul S.R.L. „Litel - Star” este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, a respectat procedura de adresare în instanța de judecată, precum și termenul de depunere a acțiunii în instanța de judecată, iar acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar, prin urmare motive de inadmisibilitate a acțiunii în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, la caz nu sunt, din care considerente, instanța de fond corect a conchis asupra întrunirii condițiilor de admisibilitate a acțiunii.

Cu referire la fondul acțiunii.

Potrivit art. 224 alin. (1) lit. a) și f) din Codul administrativ „*examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: a) în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în*

parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, dacă acestea sunt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale; ***f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e)***".

Cu raportare la speța în cauză, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru reține că potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 116 din 18 mai 2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase, „*Prezenta lege stabileşte bazele juridice, economice şi sociale pentru asigurarea funcţionării obiectelor industriale periculoase în condiţii de securitate şi fiabilitate şi are scopul de prevenire a avariilor la obiectele industriale periculoase, de asigurare a pregătirii agenţilor economici care desfăşoară activităţi la aceste obiecte în vederea localizării şi lichidării efectelor produse de avariile industriale şi de catastrofele cu caracter tehnogen, precum şi de protecţie a populaţiei şi a mediului înconjurător*".

Conform art. 2 din Legea nr. 116 din 18 mai 2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase „***obiect industrial periculos*** *– spaţii de producţie, sectoare, terenuri, construcţii, încăperi, depozite sau alte obiecte în a căror componenţă se conţin substanţe chimice şi/sau toxice specificate la art. 5 alin. (1) şi în anexa nr. 1; producţii, utilaje, instalaţii, tehnologii care pot provoca riscuri de avarie sau catastrofă cu caracter tehnogen*".

Potrivit art. 5 alin. (1) pct. 3 din Legea nr. 116 din 18 mai 2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase „*(1) La categoria obiectelor industriale periculoase sunt raportate întreprinderile sau secţiile acestora, sectoarele, terenurile ori alte obiecte care conţin instalaţii tehnice sau tehnologice a căror ieşire din funcţiune poate provoca avarii şi la care: 3) se utilizează instalaţii şi mecanisme de ridicat*".

Totodată în conformitate cu art. 5 alin. (2) și (4) din legea menționată „ *(2) Obiectele industriale periculoase sunt supuse înregistrării de stat de către organul de control şi supraveghere tehnică de stat în domeniul securităţii industriale, la notificarea obligatorie a agentului economic despre deţinerea obiectului industrial periculos. (4) Nomenclatorul obiectelor industriale periculoase şi al producţiilor, instalaţiilor, utilajelor, tehnologiilor utilizate la obiectul industrial periculos şi apartenenţa acestora la categoria de pericol sunt prezentate în anexa nr. 1.*"

Potrivit pct. 2.5. din anexa nr. 1 (Nomenclatorul obiectelor industriale periculoase şi al producţiilor, instalaţiilor, utilajelor, tehnologiilor utilizate la obiectul industrial periculos şi apartenenţa acestora la categoria de pericol) la Legea nr. 116 din 18 mai 2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase „*În domeniul instalaţiilor sub presiune şi al mecanismelor de ridicat: Ascensoare, cu excepţia ascensoarelor mici pentru materiale – categoria de pericol III*".

Conform art. 10 alin. (2) și (3) „*(2) Darea în exploatare a obiectului industrial periculos se efectuează de către beneficiar, în prezenţa reprezentantului organului de control şi supraveghere tehnică de stat, cu participarea reprezentanţilor altor organe de supraveghere, după caz. În procesul recepţiei obiectului industrial periculos se controlează corespunderea lui cu documentaţia tehnică, gradul de pregătire al agentului economic pentru exploatarea obiectului industrial periculos şi pentru acţiunile de localizare şi lichidare a efectelor produse de avarie. Actul de predare-recepţie, semnat de reprezentantul organului de control şi supraveghere tehnică de stat, se consideră act permisiv pentru iniţierea activităţilor la obiectul industrial periculos. (3) Pentru a da în exploatare obiectul industrial periculos, beneficiarul asigură finisarea lucrărilor de construcție-montare și efectuarea lucrărilor de reglare şi punere în funcţiune a instalaţiilor tehnice şi a sistemelor tehnologice utilizate, precum şi efectuarea lucrărilor de protecţie, după caz. Modul şi cerinţele pentru darea în exploatare specifice fiecărei categorii de obiecte industriale periculoase se aprobă de Guvern*”.

În acest context, cadrul normativ relevant include și reglementările speciale privind exploatarea în siguranță a ascensoarelor, aprobate prin hotărâri ale Guvernului.

Astfel, în conformitate cu pct. 8; pct.11; pct.12; pct.15; pct.16; pct.20; pct.30; pct. 33; pct.112; pct.115; pct.120 și pct.219 din Hotărârea nr. 506 din 5 iulie 2017 pentru aprobarea Cerințelor minime de securitate privind exploatarea ascensoarelor „***8.*** *Ascensorul nou-instalat, cu excepţia ascensorului mic pentru materiale, până la darea în exploatare, trebuie înregistrat la Organul de control și supraveghere tehnică de stat, iar acela, care se află în exploatare, după transmiterea lui altui proprietar (deţinător), reconstrucţie şi înlocuire trebuie să fie reînregistrat la Organul de control și supraveghere tehnică de stat.*

11. *Înregistrarea (reînregistrarea) ascensorului la Organul de control și supraveghere tehnică de stat se efectuează pentru notificarea obligatorie a deținătorului ascensorului.*

12. *Ascensorul se înregistrează (reînregistrează) de către deţinător după încercarea lui de întreprinderea de montare şi întocmirea actului privind gradul de pregătire tehnică de către organizaţia care a montat sau a reconstruit ascensorul.*

15. *În timpul înregistrării (reînregistrării), datele despre ascensor se înscriu în Registrul de stat al obiectelor industriale periculoase, în baza unei forme stabilite, iar cartea ascensorului numerotată şi sigilată se remite deţinătorului ascensorului, cu condiţia că documentaţia prezentată să corespundă prezentelor Cerințe, fapt confirmat prin deținerea avizului pozitiv de expertiză a documentației de proiect.*

16. *Ascensorul poate fi dat în folosinţă numai după recepția și darea în exploatare a acestuia.*

20. *Deținătorul (beneficiarul, antreprenorul general) ascensorului, după înregistrarea (reînregistrarea) acestuia, trebuie să informeze Organul de control și*

supraveghere tehnică de stat şi membrii comisiei de predare-recepţie în termen de cel puţin 10 zile lucrătoare despre data recepţiei ascensorului în exploatare.

***30.** Deţinătorul ascensorului trebuie să înştiinţeze, în scris, Organul de control şi supraveghere tehnică de stat despre lichidarea încălcărilor depistate în timpul verificării tehnice sau inspectării.*

***33.** Se verifică funcţionarea corespunzătoare a dispozitivelor de zăvorîre ale uşilor de palier.*

***112.** Pentru funcţionarea în condiţii de siguranţă, deţinătorii/utilizatorii au obligaţia să asigure îndeplinirea cerinţelor de securitate pe toată durata de utilizare a ascensorului.*

***115.** Pentru fiecare ascensor trebuie să existe un registru de supraveghere cu evidenţa funcţionării. Înscrierile în registru trebuie să fie vizibile, lizibile şi neşterse, nu sînt permise corectări sau ştersături, dar numai anulări contrasemnate de persoana care le-a efectuat.*

***120.** Ascensoarele prevăzute prin documentaţia tehnică să funcţioneze cu însoţitor trebuie să fie manevrate de personal de deservire instruit şi atestat corespunzător care deţine permis de exercitare, denumit în continuare „liftier”.*

***219.** Deţinătorul/utilizatorul de ascensoare are următoarele obligaţii şi responsabilităţi:*

1) să răspundă de funcţionarea în condiţii de siguranţă a ascensoarelor;

2) să efectueze lucrările de deservire şi revizie numai cu întreprinderi specializate;

3) să aibă aceeaşi întreprindere specializată pentru lucrări de deservire şi revizie în cazul în care deţine mai multe ascensoare, care au în comun puţul şi/sau camera maşinii;

4) să nu permită instalarea în puţ sau în camera maşinii a altor instalaţii decît cele prevăzute în documentaţia tehnică a ascensorului şi alimentarea altor echipamente/instalaţii din instalaţia electrică a ascensorului;

5) să asigure în puţ şi în camera maşinii condiţiile normale de funcţionare, luînd măsuri necesare pentru repararea hidroizolaţiei, pereţilor şi a tîmplăriei şi să asigure în camera maşinii cel puţin un stingător de incendiu;

6) să anunţe întreprinderea specializată care asigură deservirea şi revizia: înainte de orice verificare tehnică; după scoaterea din funcţiune a ascensorului în cazul unei situaţii periculoase; după observarea funcţionării necorespunzătoare a ascensorului; înainte de scoaterea din funcţiune a ascensorului în vederea conservării acestuia pentru o perioadă nedeterminată; înainte de repunerea în funcţiune a ascensorului la sfîrşitul perioadei de conservare a acestuia;

7) să informeze întreprinderea specializată ce asigură deservirea şi revizia, în special, despre: căile de acces care trebuie utilizate şi procedurile de evacuare din clădire, în caz de incendiu; locul în care pot fi găsite cheile de la zonele rezervate; persoanele care trebuie să însoţească la ascensor personalul tehnic de specialitate

care efectuează lucrări de deservire, revizie şi reparaţie, dacă este necesar; echipamentul individual de protecţie care trebuie utilizat pe căile de acces şi locul unde poate fi găsit acest echipament, dacă este necesar;

8) să se asigure că denumirea şi numărul de telefon al întreţinătorului, precum şi instrucţiunile de exploatare sînt disponibile pentru pasagerii ascensorului şi sînt afişate permanent clar şi vizibil;

9) să se asigure că cheile de la uşile camerelor maşinilor şi roţilor de deviere, precum şi de la uşile de inspecţie şi de urgenţă sînt permanent disponibile în clădire şi utilizate numai pentru accesul persoanelor responsabile;

10) să asigure accesul echipei de repararea, deservirea şi revizia întreţinătorului în clădire şi la ascensor, precum şi a echipei de intervenţie rapidă pentru salvarea persoanelor blocate în cabină;

11) să dispună măsuri şi să controleze respectarea acestora astfel ca întreg personalul implicat în transporturile efectuate cu ascensoarele să fie instruit şi să cunoască condiţiile de utilizare;

12) să menţină în condiţii bune instrucţiunile de exploatare şi marcajele din cabina ascensorului şi să anunţe întreprinderile specializate în cazul deteriorării acestora;

13) să nu efectueze nici o intervenţie asupra ascensorului şi să anunţe prin telefon dispeceratul întreprinderii specializate, dacă constată existenţa unor persoane blocate în cabină;

14) să asigure coborîrea automată a ascensorului la nivelul etajului parter cu blocarea uşilor în caz de incendiu (uşile trebuie să se blocheze în poziție deschisă la nivelul etajului parter în caz de incendiu)".

Potrivit pct.2.1. şi 2.3. din Anexa I (cerinţe esenţiale de sănătate și siguranţă) la Reglementarea tehnică privind ascensoarele și componentele de siguranță pentru ascensoare aprobată prin hotărârea Guvernului nr. 8 din 20 ianuarie 2016 „*2.1. Ascensorul trebuie proiectat şi construit astfel încât spațiul în care se deplasează cabina să fie inaccesibil, cu excepția întreținerii sau în situații de urgență. Utilizarea normală a ascensorului trebuie să fie blocată înainte ca o persoană să aibă acces la spațiul respectiv.*

2.3. Nivelurile de intrare și de ieșire din cabină trebuie echipate cu uși de palier cu o rezistență mecanică adecvată condițiilor de utilizare preconizate.

Un dispozitiv de blocare trebuie să împiedice, în cursul funcționării normale:

a) pornirea cabinei, indiferent dacă este comandată sau nu, dacă nu sînt închise și blocate toate uşile de palier;

b) deschiderea unei uși de palier când cabina se află încă în mișcare și în afara unui palier prevăzut în acest sens.

Totuși, toate mișcările de aducere la nivelul palierului, cu uşile deschise, sînt permise în zonele specificate, cu condiția ca viteza de aducere la nivel să fie controlată".

Reieșind din prevederile enunțate, Completul judiciar atestă că prima instanță corect a stabilit că obligațiile ce țin de înregistrarea, punerea în funcțiune și exploatarea în condiții de siguranță a ascensorului revin deținătorului/utilizatorului acestuia, în sensul normelor speciale prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 506 din 5 iulie 2017 și ale Legii nr. 116 din 18 mai 2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase.

Or, contrar susținerilor apelantului, din materialele cauzei rezultă că ascensorul de marfă, în puțul căruia a căzut Namolovan Victor, era amplasat în incinta imobilului nelocativ situat pe adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 26, aflat în proprietatea S.R.L. „Litel-Star", iar în baza contractului de locațiune nr. 03-10/21 din 1 octombrie 2021, spațiile respective erau transmise în posesia și folosința temporară a S.R.L. „Bosmoimpex".

Cu toate acestea, simpla transmitere a bunului în locațiune nu exonerează proprietarul de obligațiile ce derivă din regimul juridic al obiectelor industriale periculoase, în special în ceea ce privește înregistrarea ascensorului la organul de control și supraveghere tehnică de stat și asigurarea condițiilor minime de securitate pentru exploatarea acestuia.

În acest sens, din conținutul procesului-verbal nr. ISM-2022-PV-62020 din 18 ianuarie 2022 rezultă că administratorul S.R.L. „Litel-Star", Ursu Andrei, nu a asigurat înregistrarea ascensorului la organul competent și a admis exploatarea acestuia în stare defectă, inclusiv în condițiile funcționării necorespunzătoare a dispozitivelor de zăvorâre ale ușilor de palier, circumstanțe care au fost constatate în urma cercetării accidentului de muncă și nu sunt rezultatul unor simple presupuneri, așa cum eronat susține apelantul.

Mai mult, din răspunsul Agenției pentru Supraveghere Tehnică nr. 196 din 4 februarie 2022 rezultă că potrivit informațiilor din registrul provizoriu al Direcției Instalații sub Presiune, Mecanisme de Ridicat și Cazane, la adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 26, sunt instalate patru ascensoare. Totodată, s-a menționat că în anul 2015 a fost planificat un control de stat privind securitatea industrială la obiectul industrial periculos de pe adresa indicată, finalizat cu întocmirea actului de constatare nr. 28.03.04/169 din 22.09.2015, prin care s-a stabilit că ascensoarele nu funcționează, fapt ce confirmă că responsabilitățile legale aferente nu au fost executate în modul prevăzut de legislație.

Subsecvent, Completul judiciar nu poate reține ca fiind întemeiate alegațiile apelantului precum că întreaga responsabilitate pentru exploatarea ascensorului ar reveni exclusiv locatarului S.R.L. „Bosmoimpex", or, obligațiile stabilite de normele speciale în materia securității obiectelor industriale periculoase au un caracter imperativ și nu pot fi înlăturate sau transferate prin voința părților exprimată într-un contract de locațiune.

Totodată, în ceea ce privește susținerile apelantului privind faptul că persoana accidentată era angajată a S.R.L. „Bosmoimpex", iar nu a S.R.L. „Litel-Star",

Completul judiciar reține că acest aspect nu este de natură să exonereze deținătorul obiectului industrial periculos de obligațiile legale ce îi revin în materia securității obiectelor industriale periculoase, întrucât răspunderea reținută față de S.R.L. „Litel-Star” prin actul administrativ vizează respectarea cerințelor legale privind exploatarea în siguranță a ascensoarelor.

De asemenea, invocarea de către apelant a circumstanțelor reținute în cadrul urmăririi penale, inclusiv ordonanța din 21 septembrie 2023 privind scoaterea de sub urmărire penală a administratorului S.R.L. „Litel-Star” , Ursu Andrei, nu este de natură să influențeze legalitatea actelor administrative contestate, întrucât răspunderea penală și cea administrativă sunt distincte, fiind guvernate de reguli și criterii proprii.

Prin urmare, faptul că organul de urmărire penală a constatat lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii nu exclude existența unor încălcări ale normelor de securitate privind exploatarea ascensoarelor constatate în procedura administrativă, acestea fiind apreciate de către autoritatea competentă.

În aceeași ordine de idei, Completul judiciar reține că inspectorul de muncă, în exercitarea atribuțiilor sale legale, a analizat circumstanțele producerii accidentului în baza actelor prezentate și a constatărilor efectuate la fața locului, iar concluziile inserate în procesul-verbal contestat se circumscriu limitelor competenței sale funcționale, nefiind identificate elemente care să denotă depășirea acesteia sau caracterul arbitrar al constatărilor.

În consecință, Completul judiciar apreciază că prima instanță a evaluat corect ansamblul probator administrat în cauză, a stabilit în mod obiectiv circumstanțele de fapt relevante și a aplicat corect normele de drept material incidente, concluzionând întemeiat asupra caracterului legal al actelor administrative contestate.

În conformitate cu prevederile art.16 din Codul administrativ, „*dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare*”.

Conform art.137 din Codul administrativ, „*în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar şi doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în acelaşi mod. Această*

regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similar".

Potrivit art.225 alin.(2) din Codul administrativ, „*verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege*".

Raportând aceste norme la cauza dedusă judecății, Completul judiciar constată că reclamantul, deși a contestat actele administrative emise de Inspectoratul de Stat al Muncii, nu a prezentat argumente plauzibile în vederea combaterii constatărilor autorității și nici nu a prezentat probe apte să infirme circumstanțele de fapt reținute în procesul-verbal nr.ISM-2022-PV-62020 din 18 ianuarie 2022 privind cercetarea accidentului de muncă.

Or, în lipsa unor argumente concrete și a unor probe care are să contrazică constatările autorității administrative, instanța nu poate interveni asupra aprecierii acesteia, în condițiile în care actul administrativ beneficiază de prezumția de legalitate, nefiind identificate indicii de exercitare arbitrară a dreptului discreționar.

Totodată, Completul judiciar, va respinge ca fiind neîntemeiată și critica părții apelante, precum că, instanța de fond nu a dat o apreciere corectă circumstanțelor cauzei, or, rolul activ exercitat de instanță, în deslușirea corectă a raportului dintre părți, este evident manifestat, în condițiile analizei apărărilor reclamantului exprimate pe cale incidentală, dar, în cadrul fixat de reclamant și în limitele obiectului dedus judecății.

Analizând hotărârea judecătorească în contextul obligației instanței judecătorești de a-și motiva hotărârea, inclusiv analiza argumentelor principale ale reclamantului în acțiune, Completul de judecată observă că judecătorul instanței de fond a motivat hotărârea sa în lumina circumstanțelor cauzei și a înscrisurilor prezentate, iar prin interpretarea corectă a normelor materiale, just a ajuns la concluzia respingerii pretențiilor înaintate de reclamant.

În consecință, Completul judiciar apreciază cu certitudine caracterul formal al alegațiilor apelantului, care nu generează opozabilitate instanței atât timp cât aceste alegații nu au fost confirmate prin probe relevante și admisibile, astfel în viziunea Completului judiciar, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelanți, citate *supra*, sunt vădit lipsite de suport juridic, instanța de apel apreciindu-le ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței.

Sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că argumentele apelantului sunt neîntemeiate, iar hotărârea instanței de fond este legală și întemeiată, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide asupra respingerii apelului declarat de avocatul Bondarenco Andrei, în interesele S.R.L. „Litel-Star", cu menținerea fără modificări a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 martie 2025.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a), alin. (3) din Codul administrativ și art. 389-390 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

D E C I D E :

Se respinge apelul declarat de avocatul Bondarenco Andrei, în interesele S.R.L. „Litel-Star”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 martie 2025.

Decizia este executorie de la emitere, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție. Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Preşedintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Ghedrovici Nicolae